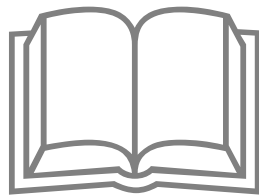

LIKE – Living on a Karst Edge

Zelena knjiga znanja

Izobraževalni projekt NARAVA 2000

Izobraževalni projekt NARAVA 2000 spremlja Zelena knjiga znanja, ki jo udeleženci izpolnjujejo med delavnicami in po izobraževanju obdržijo.

Na vsaki delavnici bodo udeleženci v last prejeli listke in gradivo, ki so ga uporabljali in ga bodo lahko dodali v ločeno mapo. Ta bo na koncu tvorila Zeleno knjigo znanja.

Skupni cilj vseh delavnic je povečati ozaveščenost o razlogih in potrebi po varstvu narave, kar se bo v glavnem izvajalo prek skupinskega dela in različnih iger. Delavnicam sta določeni tematska rastlina in žival, s katerima se obdelujejo pojmi varstva narave in območij Natura 2000 ter določeni pojmi, povezani z biologijo in živim svetom. Med delavnicami bo pozornost namenjena tudi samim habitatom, vključenim v projekt LIKE.

Delavnica 1.

Bodi zaščitnik narave 1 (območje Natura 2000)

1. „Danes sem bil/a v posebnem parku!“ (območja varstva v mojem kraju).

Listek z narodnimi parki Hrvaške/Slovenije.

Listek z naravnimi parki Hrvaške/Slovenije.

Listek z območji Natura 2000 na območju Hrvaške/Slovenije.

Predloga sestavljanke z nacionalnimi parki Republike Hrvaške / Slovenije.

Predloga sestavljanke z naravnimi parki v Republiki Hrvaški / Sloveniji.

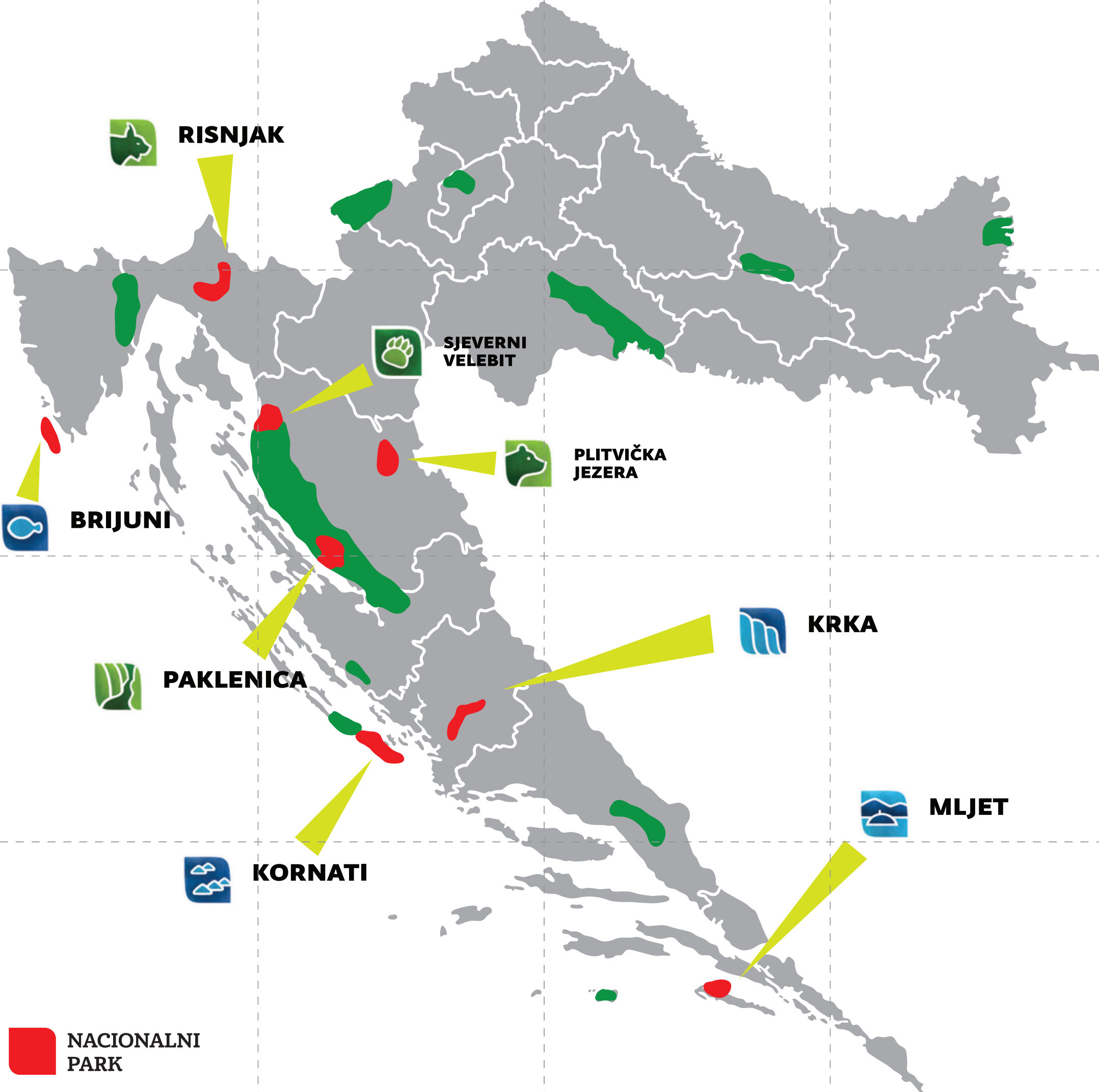
2. „Kviz-zviz!“

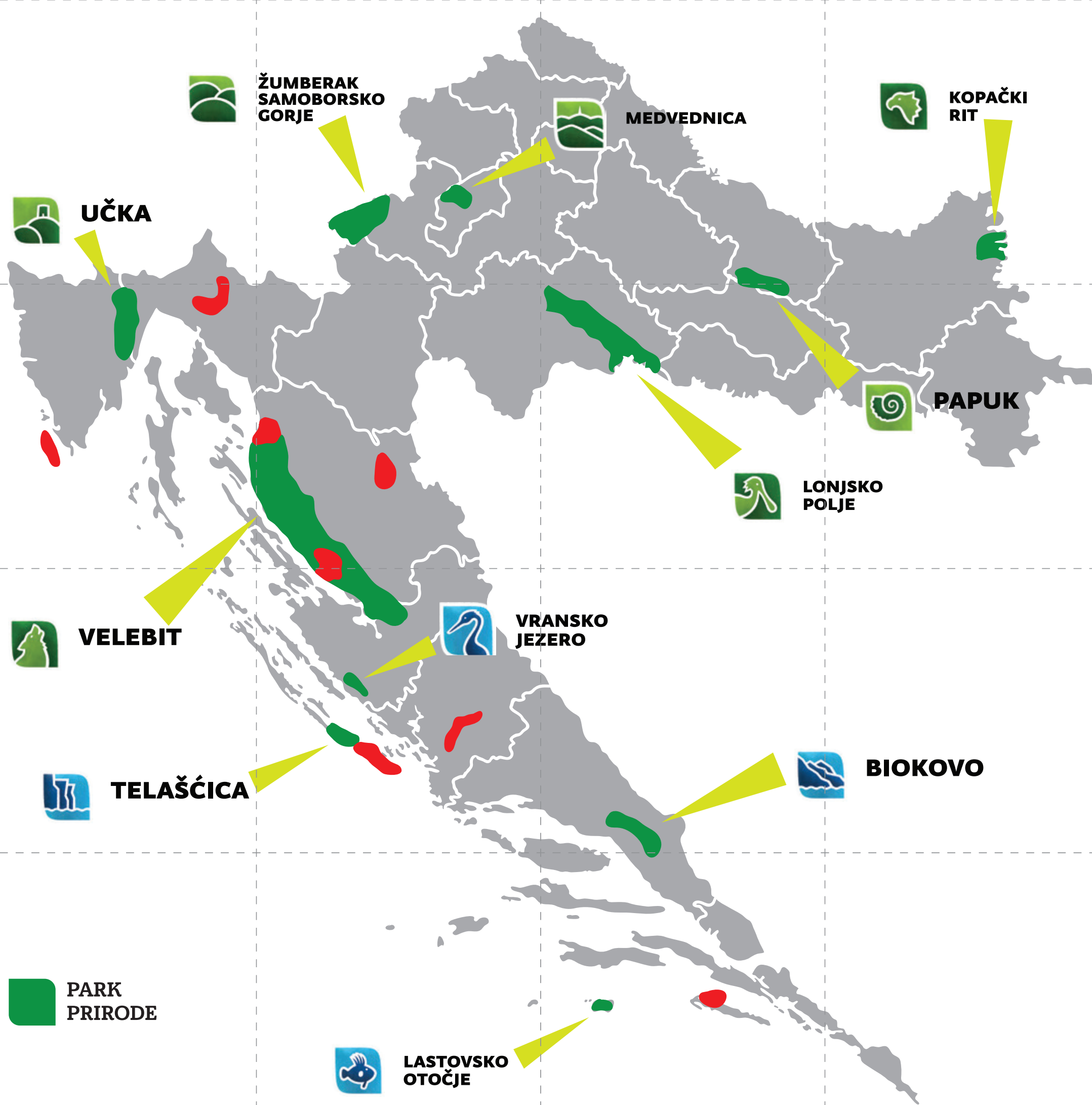
Listek z vprašanji za kviz.

(Rešitve: 1. c, 2. b, 5. c, 6. b, 7. približno 37% kopenskega ozemlja in približno 16% obalnega morja, 8. 743 varstvenih območij, pomembnih za vrste in habitatne tipe in 38 območij pomembnih za ohranjanje ptic, skupno približno 30% celotne površine Republike Hrvaške, 9. a, 10.c)

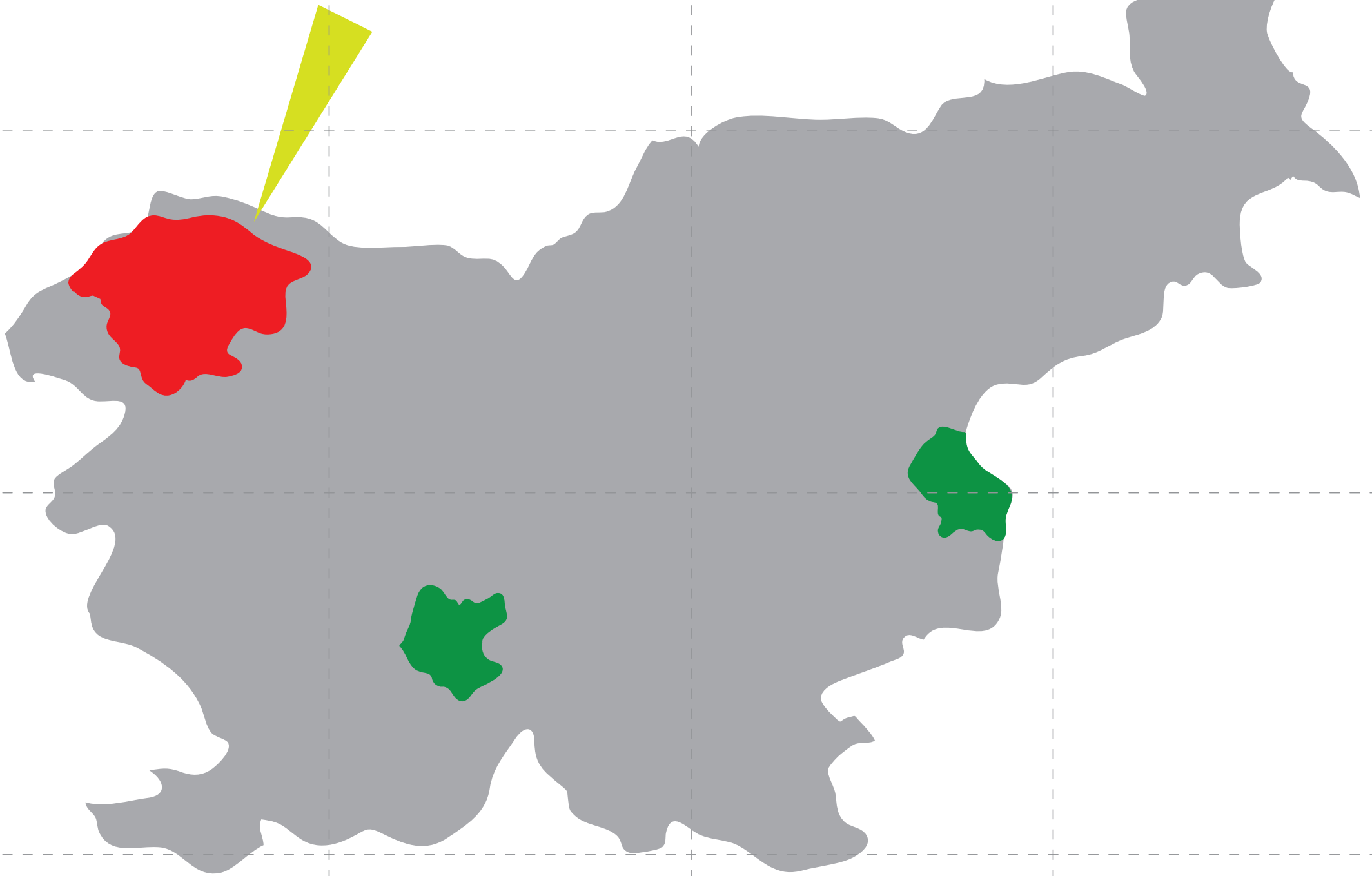
„Danes sem bil/-a v posebnem parku!“

Območja varstva v mojem kraju

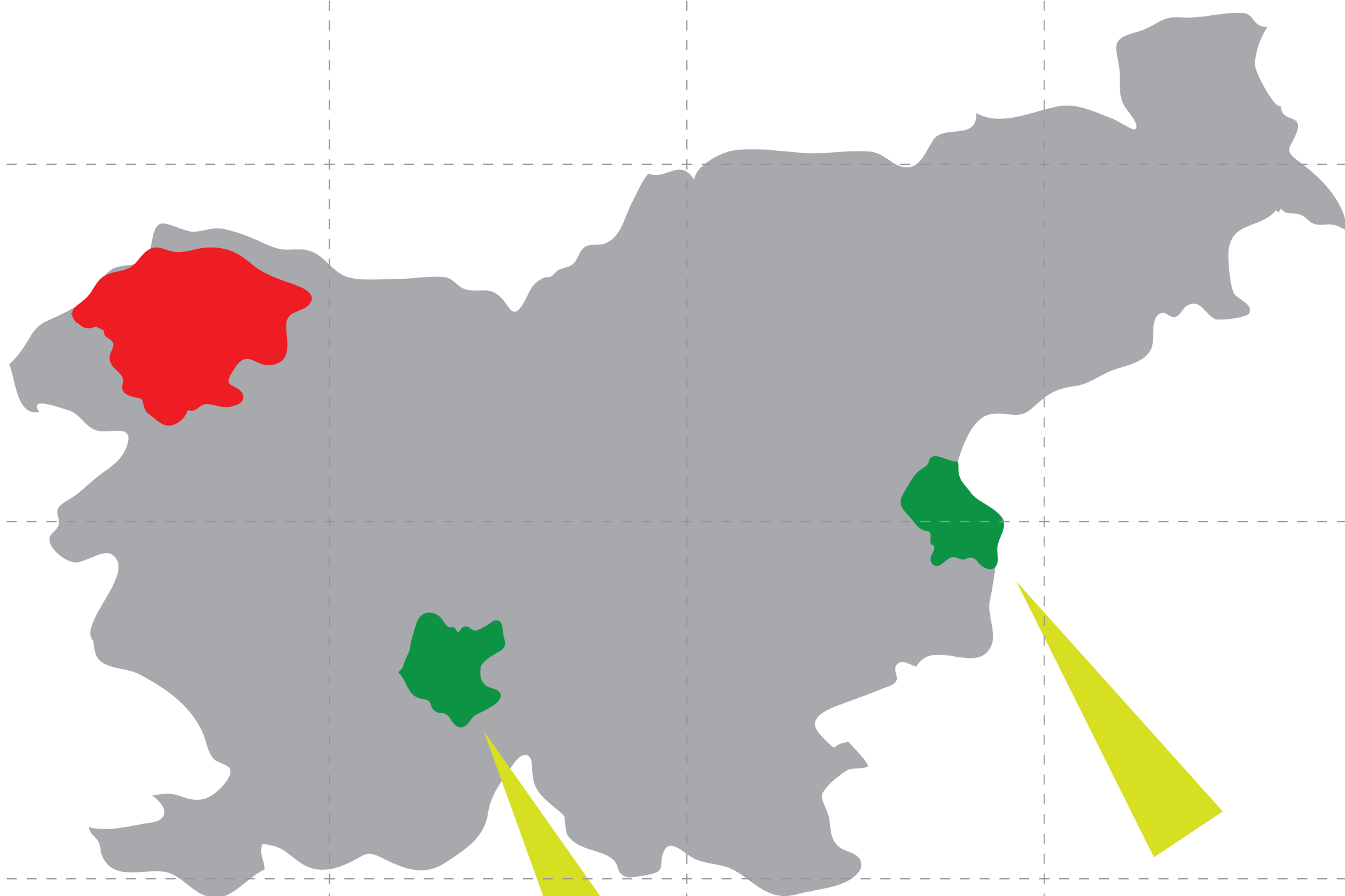

TRIGLAV

 **NACIONALNI
PARK**

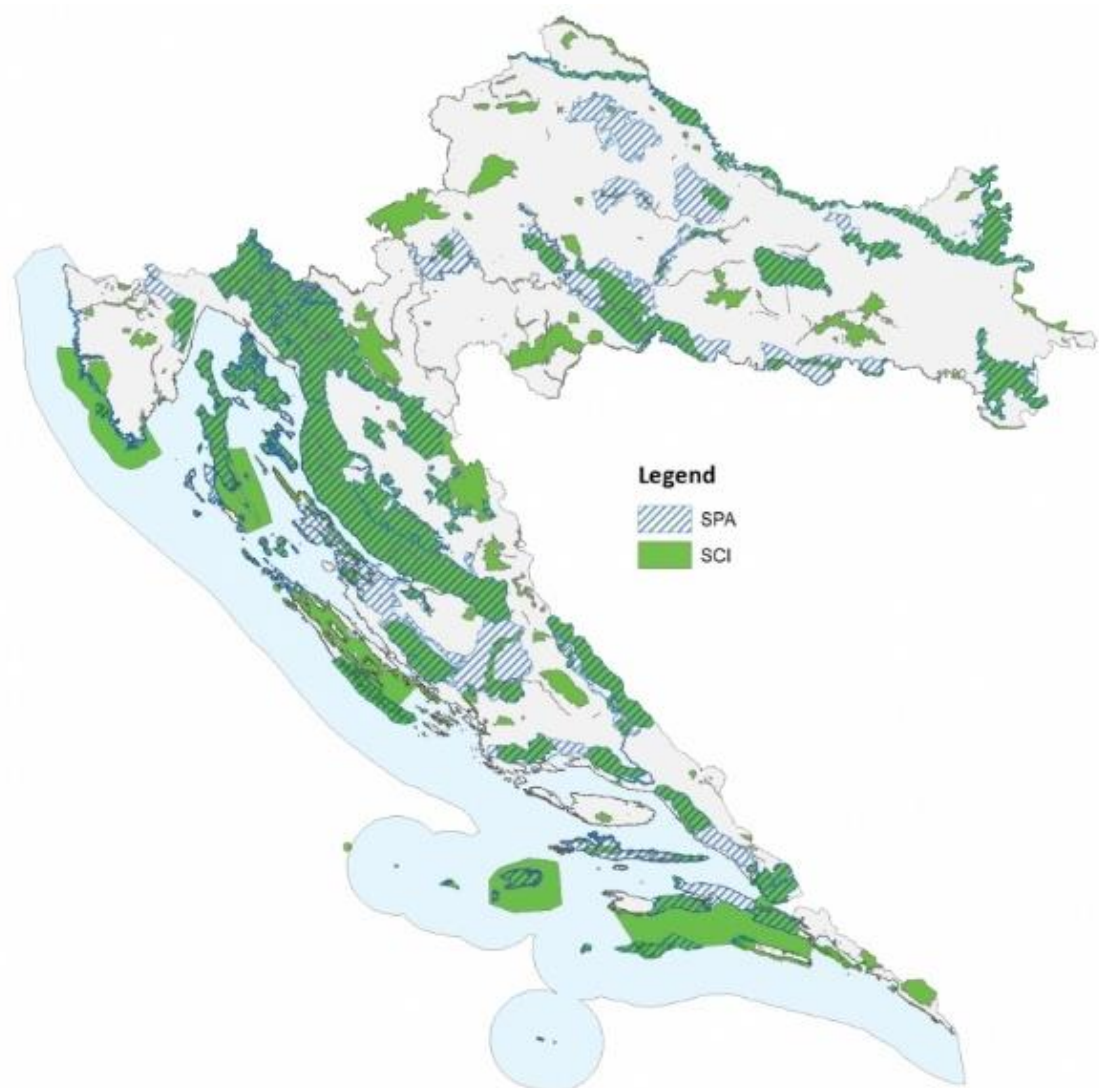

REGIONALNI
PARK

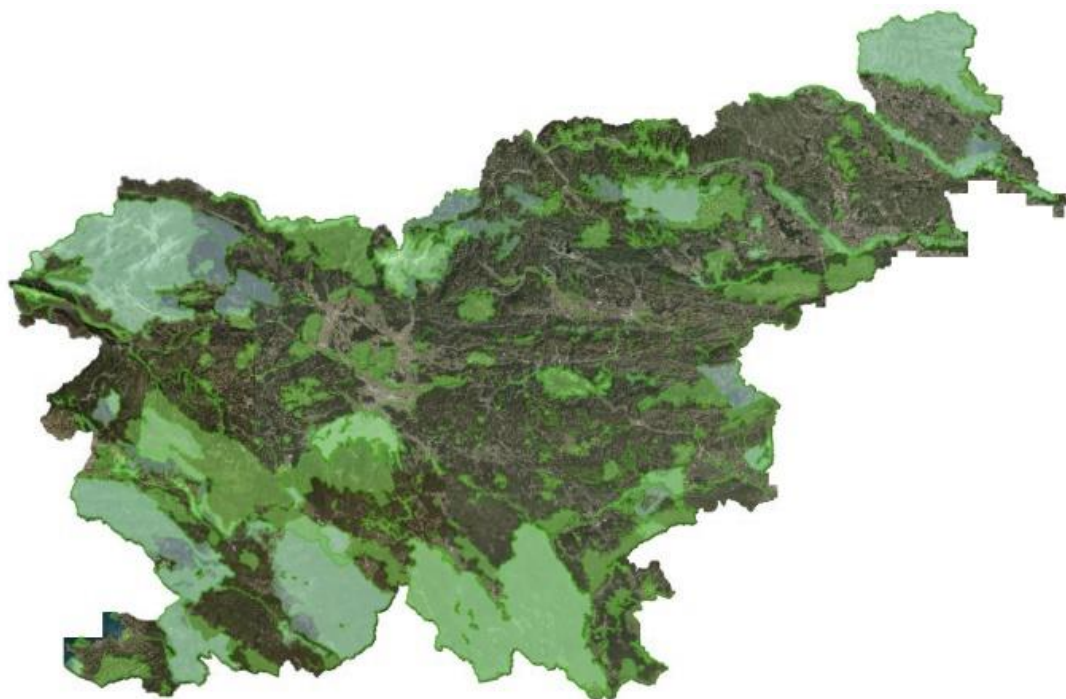
ŠKOCJANSKE
JAME

KOZJANSKO

Natura 2000 območja v Republiki Hrvaški.

Natura 2000 območja v Republiki Sloveniji.

„Kviz-zviz!“

1. Kaj je Natura 2000?
 - a) Posebna vrsta peciva, ki so si ga izmislili v Evropski uniji leta 2000
 - b) Mreža območij varstva v Afriki
 - c) Ekološka mreža Evropske unije, ki obsega območja, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti
2. Natura 2000 je zasnovana na dveh direktivah: Direktivi o habitatih in
 - a) Direktivi o letečih vevericah
 - b) Direktivi o pticah
 - c) Direktivi o letečih plazilcih
3. Ekološka mreža je _____ (odgovori s svojimi besedami).
4. Naštej vsaj 3 kategorije območij varstva, ki niso narodni in naravni park:
_____, _____, _____
5. Natura 2000 obsega _____ evropskih kopenskih območij.
 - a) 38%
 - b) 23%
 - c) 18%
6. Natura 2000 obsega _____ evropskih morskih območij.
 - a) 3%
 - b) 6%
 - c) 9%
7. Natura 2000 na Hrvaškem obsega _____ območij.
8. Koliko mest obsega Natura 2000? _____ In kakšno površino?

9. Koliko narodnih parkov ima Hrvaška?
 - a) 8
 - b) 7
 - c) 6
10. Koliko naravnih parkov ima Hrvaška?
 - a) 10
 - b) 9
 - c) 11

MAČINA in VRTNI STRNAD

vrtni strnad
(*Emberiza hortulana*)

vzhodna subsmediteranska
suha travišča

raznolistna mačina
(*Serratula lycopifolia*)

1. „Ptice iščejo hranu!“

Listek z temnimi in svetlimi žuželkami.

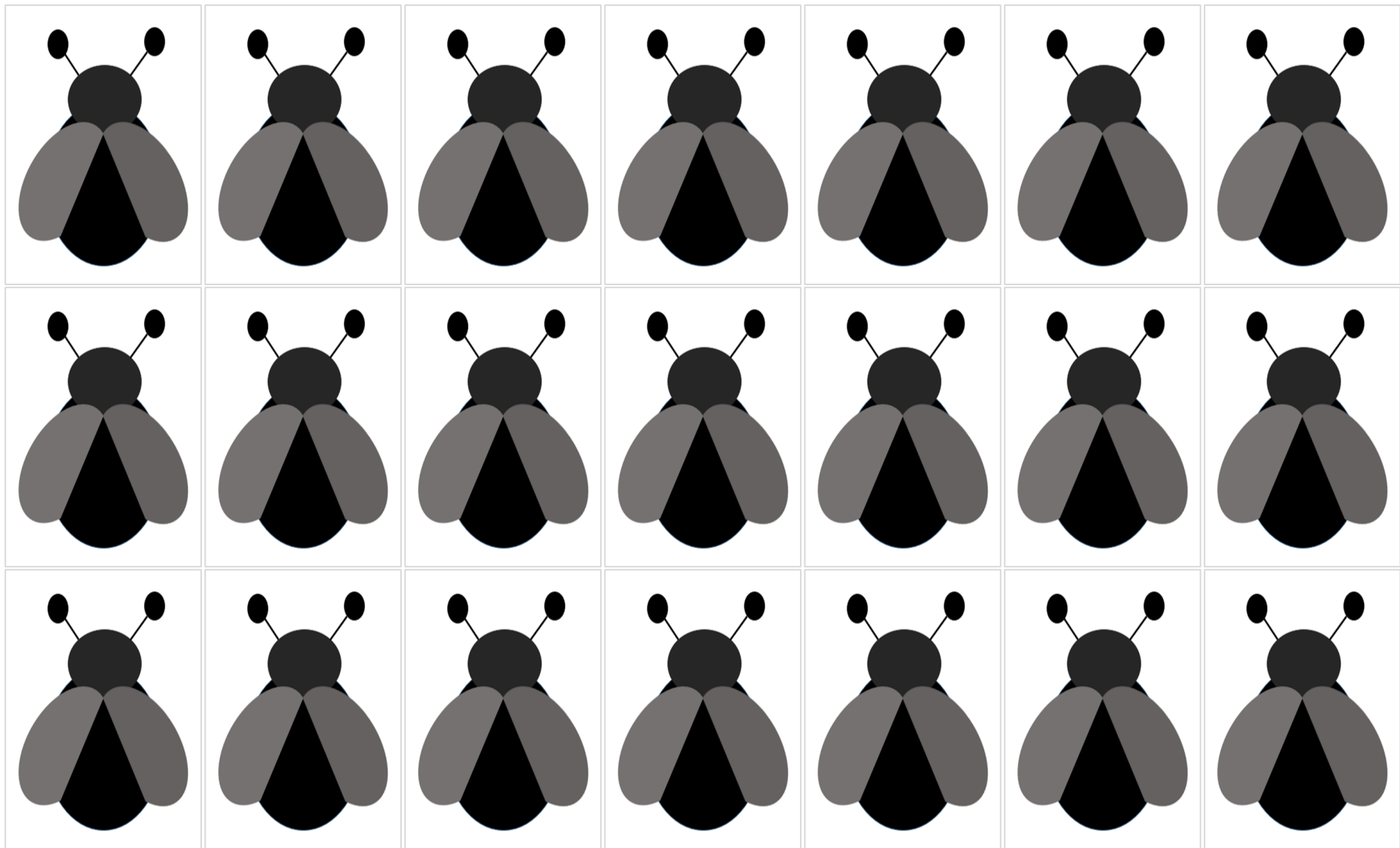
2. „Zakaj imam takšen kljun?“

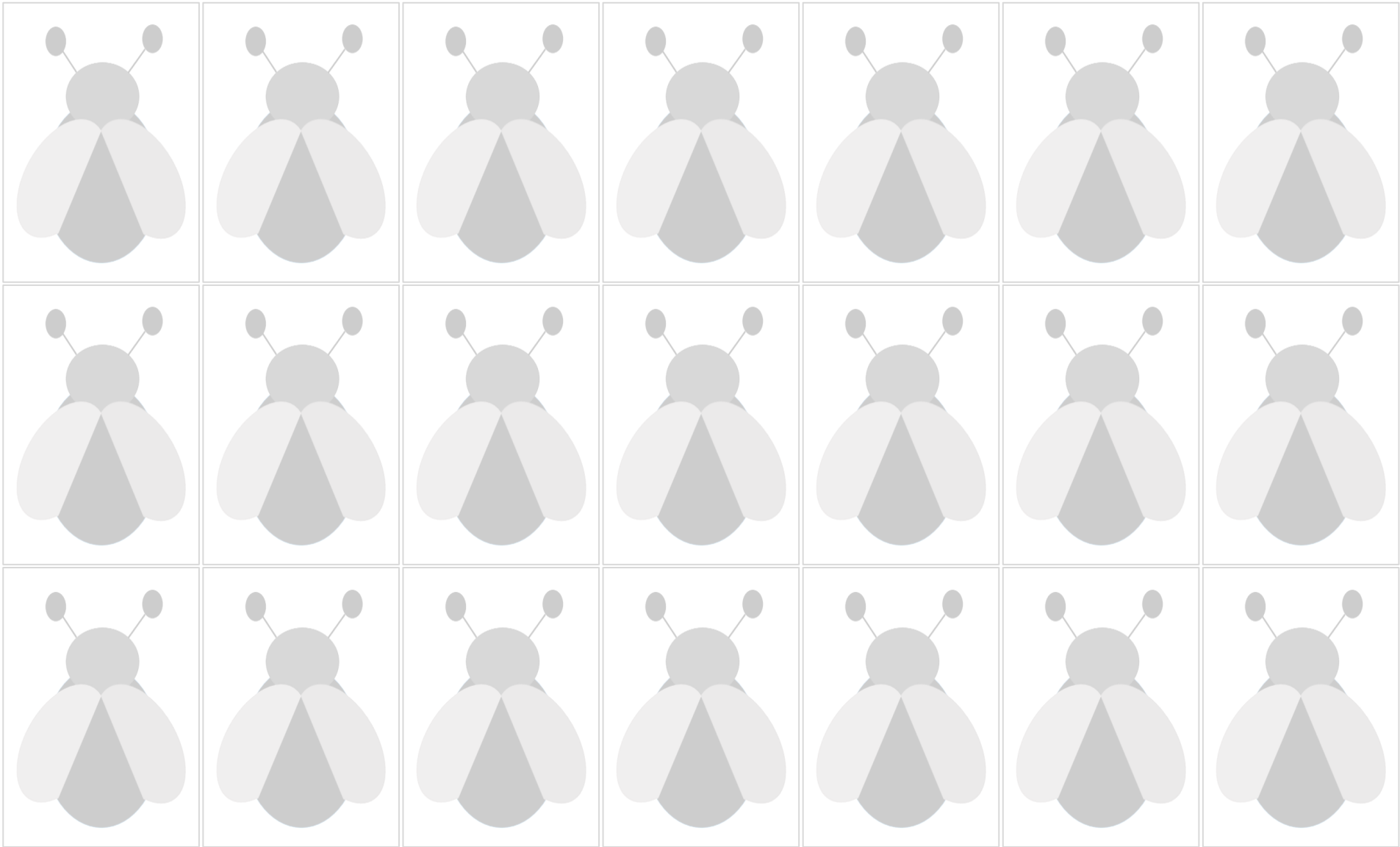
Listek s tabelo za vpisovanje rezultatov hranjenja med igro.

3. „Križec-krogec!“

Predloga z raznolistno mačino, vrtnim strnadam, kosilnice in gozda.
Predloga za igro križec-krogec.

1. „Ptice iščejo hrano!“

2. „Zakaj imam takšen kljun?“

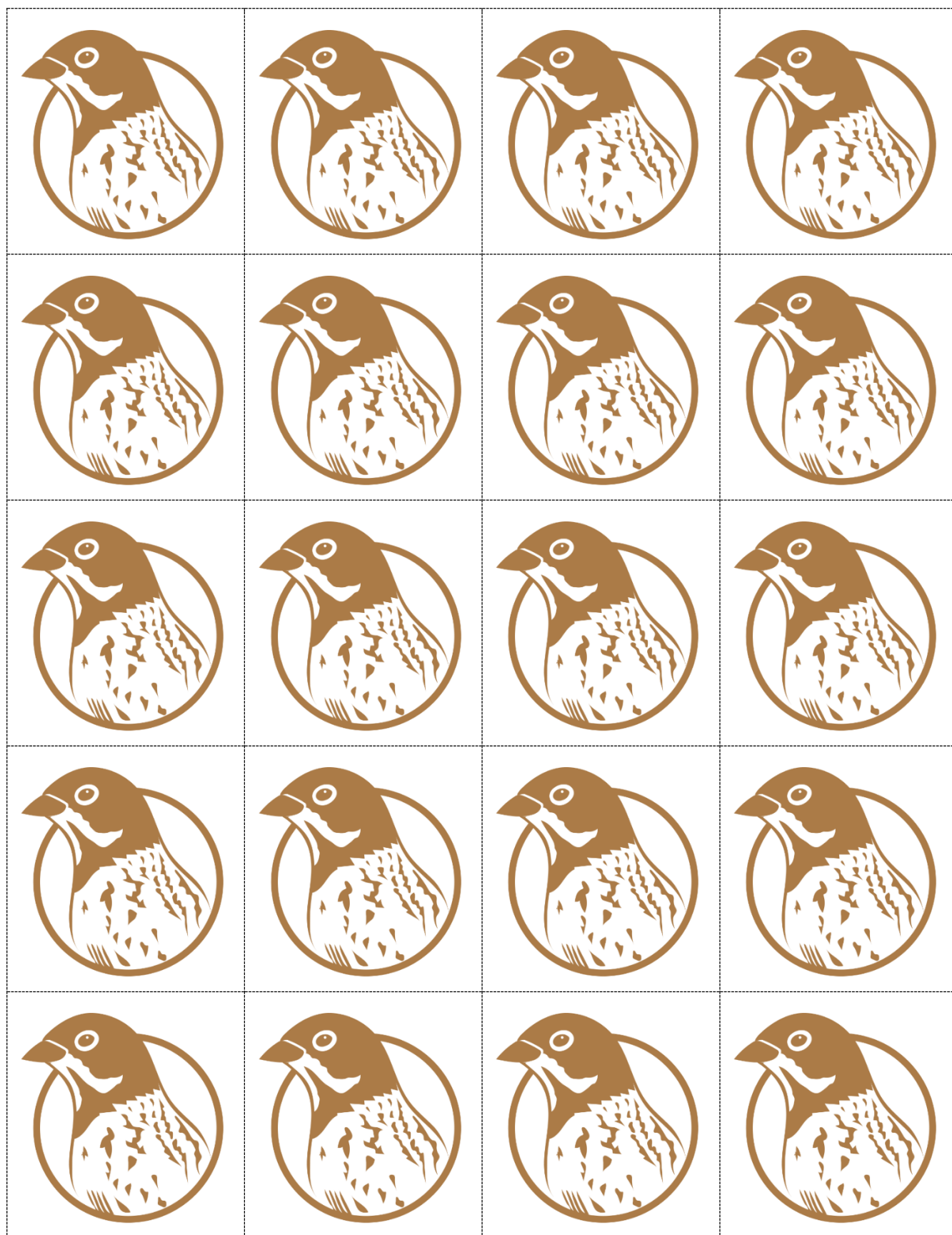
Delajmo se, da smo ptice. Vsaka ptica si bo izbrala en kljun. Izbirale bodo lahko med različnimi vrstami hrane in je poskušale nabrati čim več. Rezultate bomo po vsakem krogu hranjenja zabeležili v spodnji tabeli.

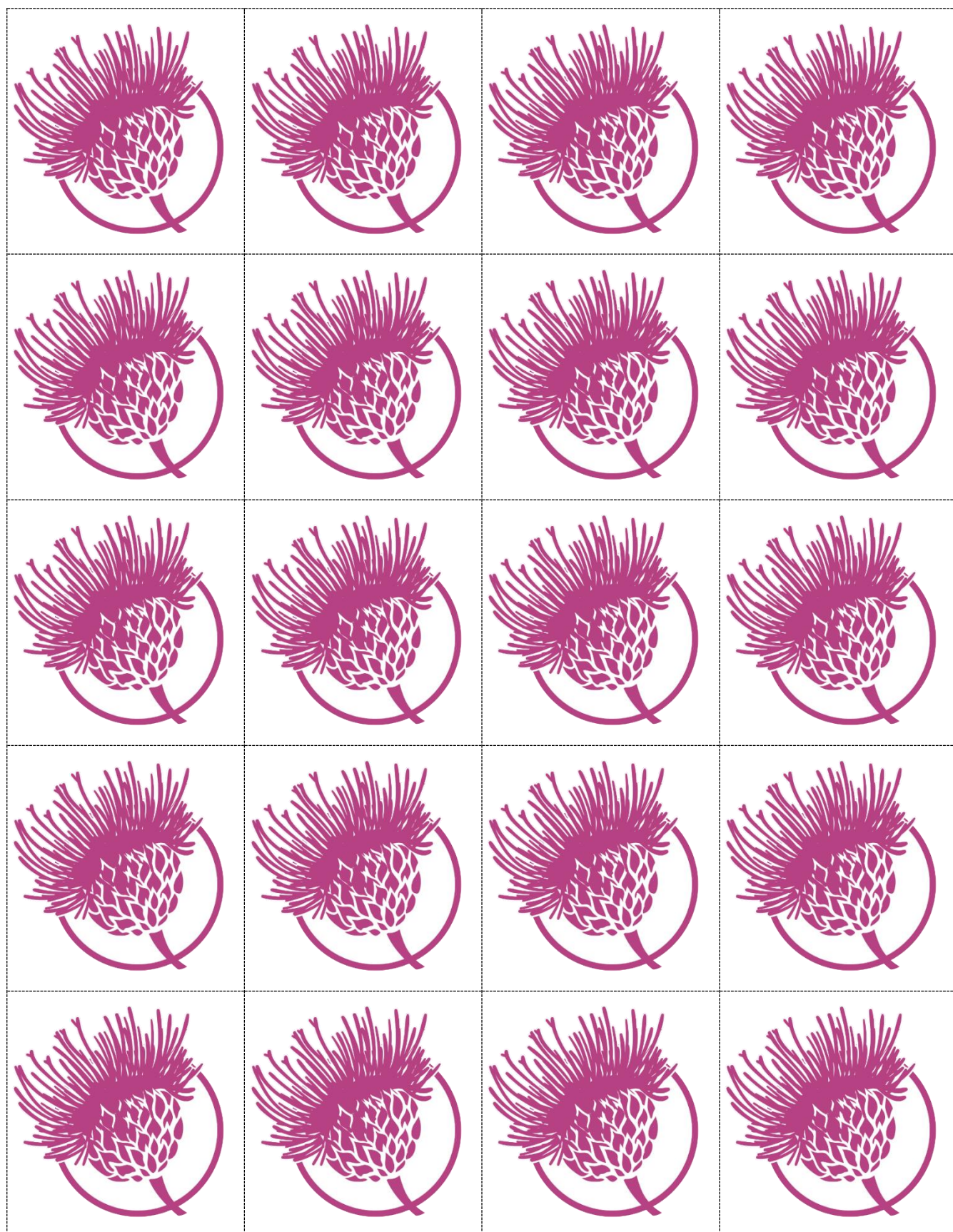
Po vsakem hranjenju preštejte, koliko hrane je vsaka ptica v jati nabrala, in številko zabeležite na ustreznem mestu.

	„KLJUN“	sponke	elastike	zobotrebci	fižol	testenine	frnikole
Tu vpišite izbrani »kljun« (škarje, čajna žlička, pinceta, kljukica za perilo, nož itd.).							

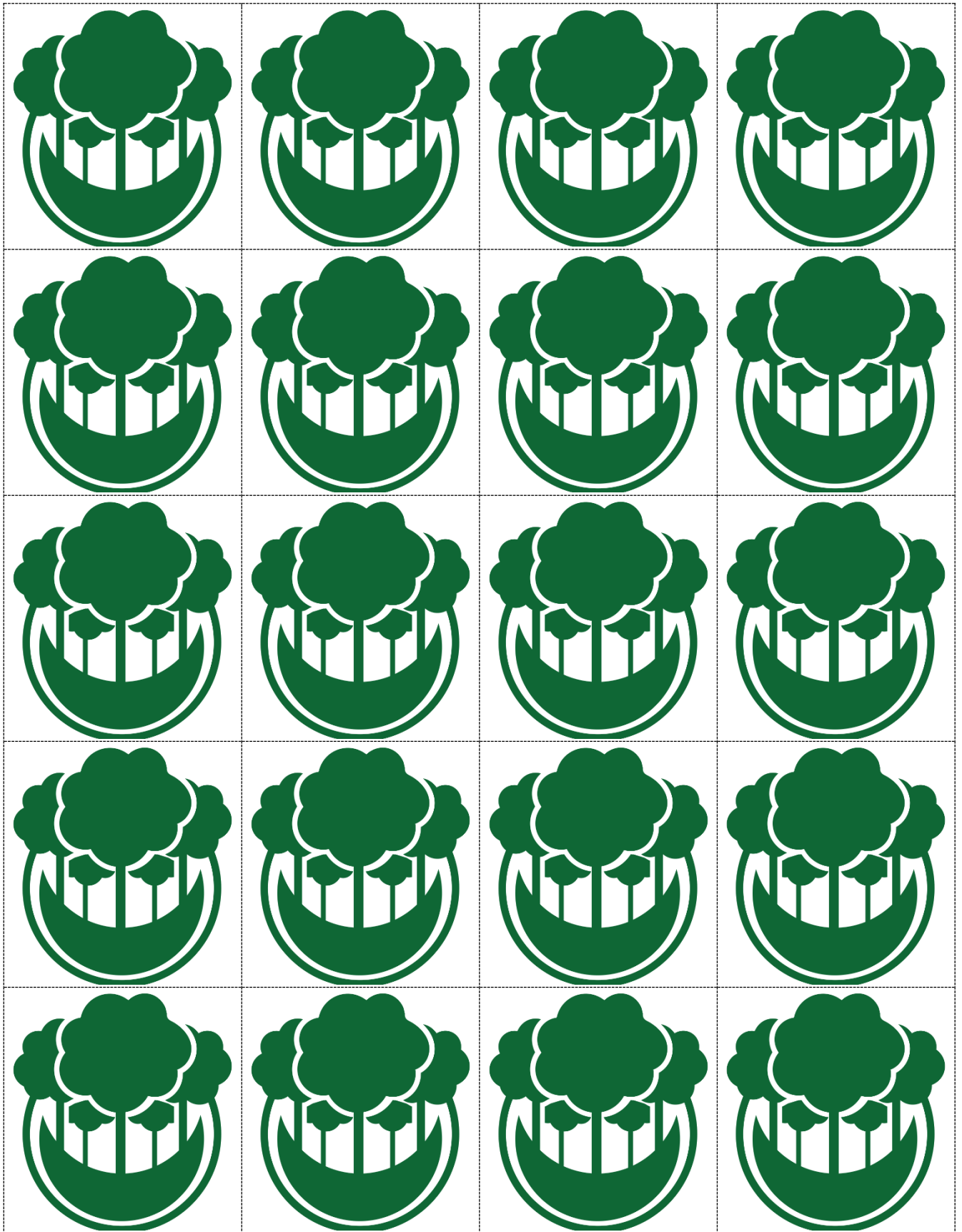
Rezultate opišite v spodnjem okvirčku:

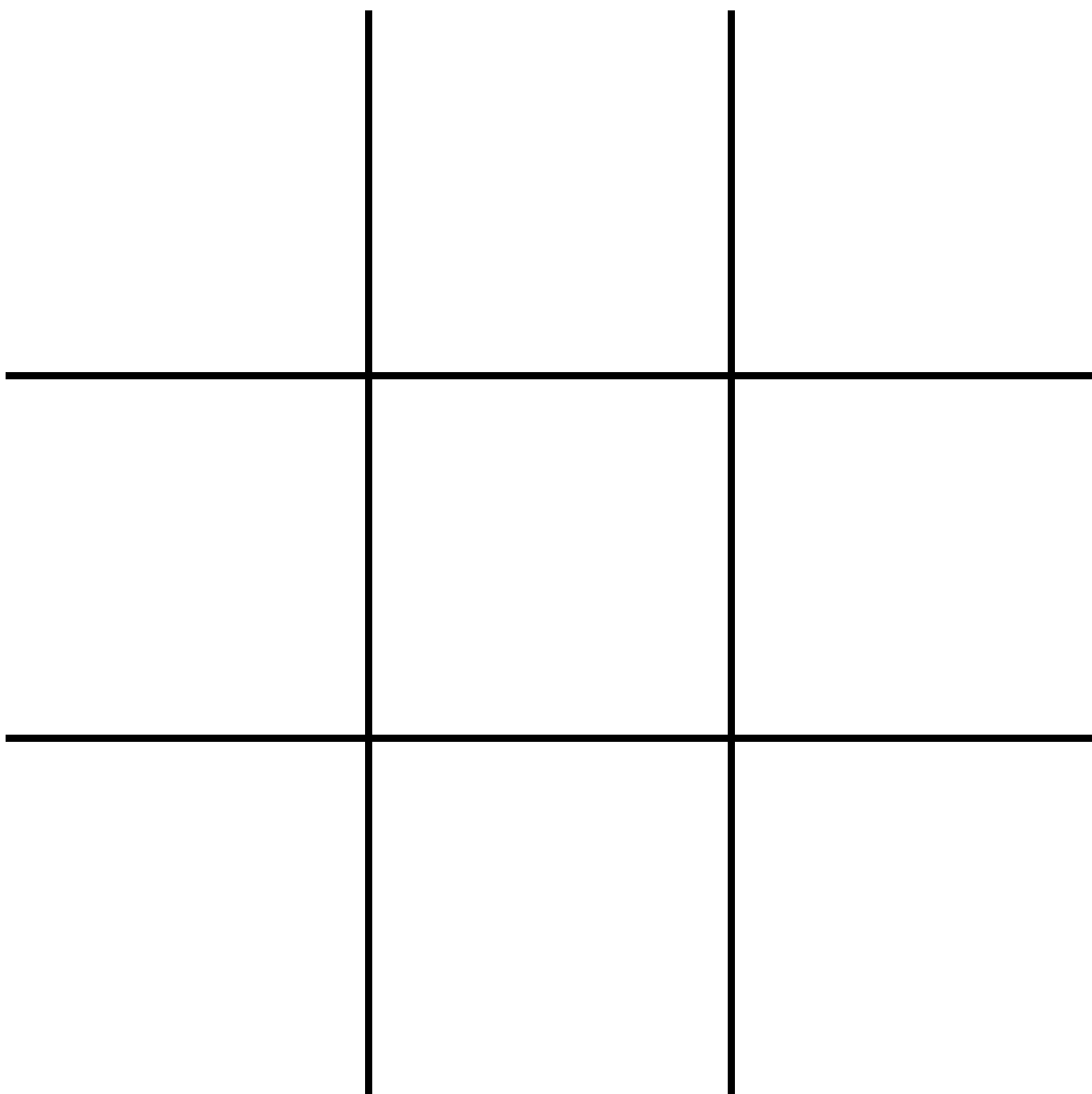
3. „Križec-krogec!“

TOMMASINIJEVA POPKORESA in VELIKA UHARICA

velika uharica
(*Bubo bubo*)

karbonatne kamnine
s parazitsko vegetacijo

Tommasinijeva popkoresa
(*Moehringia tommasinii*)

1. „Bodi zaščitnik Tommasinijeve popkorese!“

Listek s herbarijsko nalepko.

2. „Križec-krogec!“

Predloge Tommasinijeve popkorese, velike uharice, plezalke in plezalca.
Predloga za igro križec-krogec.

3. „Sestavi me!“

Listek za povezovanje Tommasinijeve popkorese v en habitat in namestitev na skalo ter namestitev gnezda sove uharice na skalo.

4. „Poišči sove!“

Listek za tiskanje za deset vrst za iskanje.
Listek za izpolnjevanje pri iskanju sov.

1. Herbarijski list.

Natisniti nalepke in jih izrezati ter nalepiti na vsak herbarijski list ob rastlino.

Moj herbarij

Družina: _____

Ime vrste: _____
(latinsko ime)

Nahajališče: _____

Habitat: _____

Nabral/a: _____ Datum: _____

Moj herbarij

Družina: _____

Ime vrste: _____

(latinsko ime)

Nahajališče: _____

Habitat: _____

Nabral/a: _____ Datum: _____

Moj herbarij

Družina: _____

Ime vrste: _____

(latinsko ime)

Nahajališče: _____

Habitat: _____

Nabral/a: _____ Datum: _____

Moj herbarij

Družina: _____

Ime vrste: _____

(latinsko ime)

Nahajališče: _____

Habitat: _____

Nabral/a: _____ Datum: _____

Moj herbarij

Družina: _____

Ime vrste: _____

(latinsko ime)

Nahajališče: _____

Habitat: _____

Nabral/a: _____ Datum: _____

Moj herbarij

Družina: _____

Ime vrste: _____

(latinsko ime)

Nahajališče: _____

Habitat: _____

Nabral/a: _____ Datum: _____

Moj herbarij

Družina: _____

Ime vrste: _____

(latinsko ime)

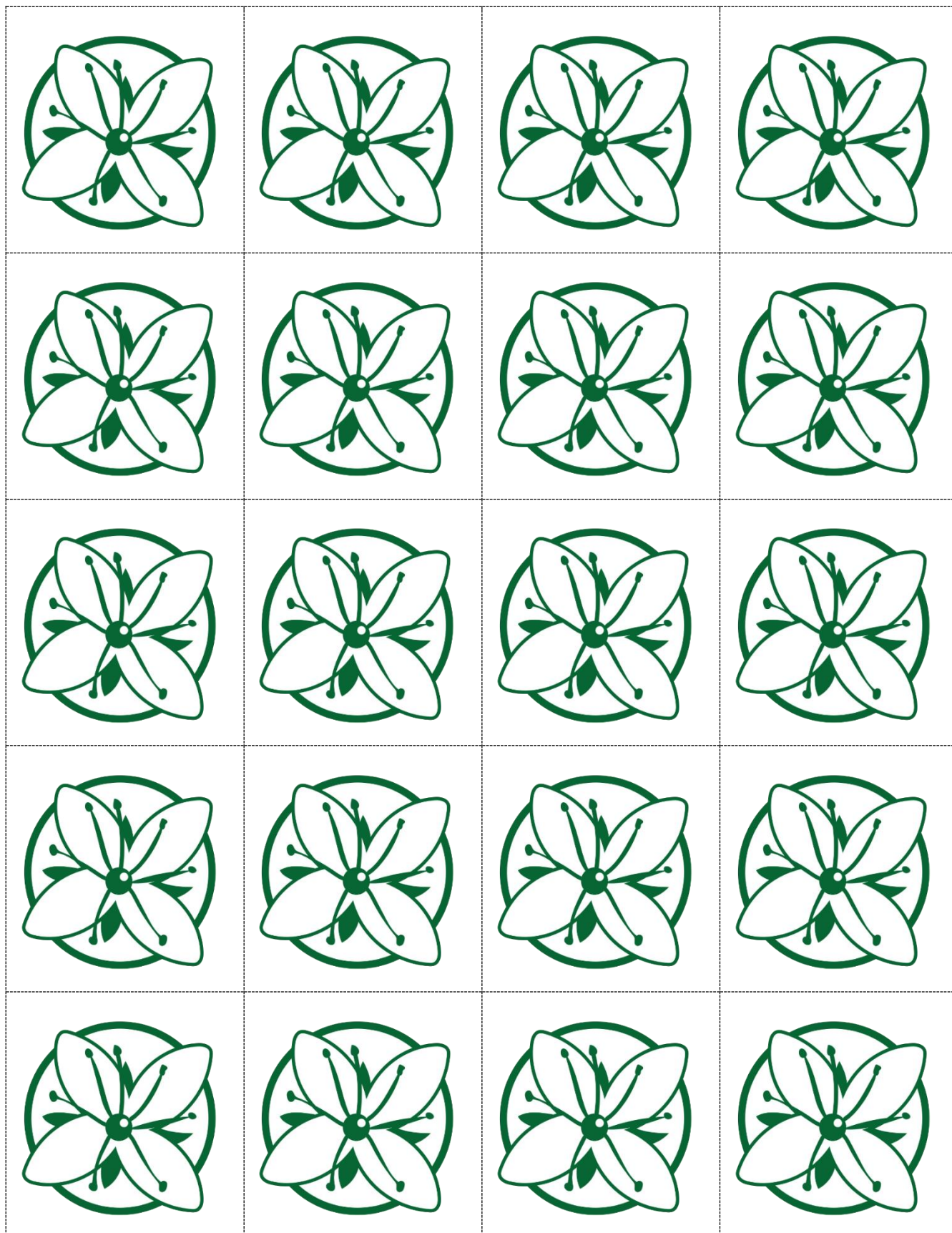
Nahajališče: _____

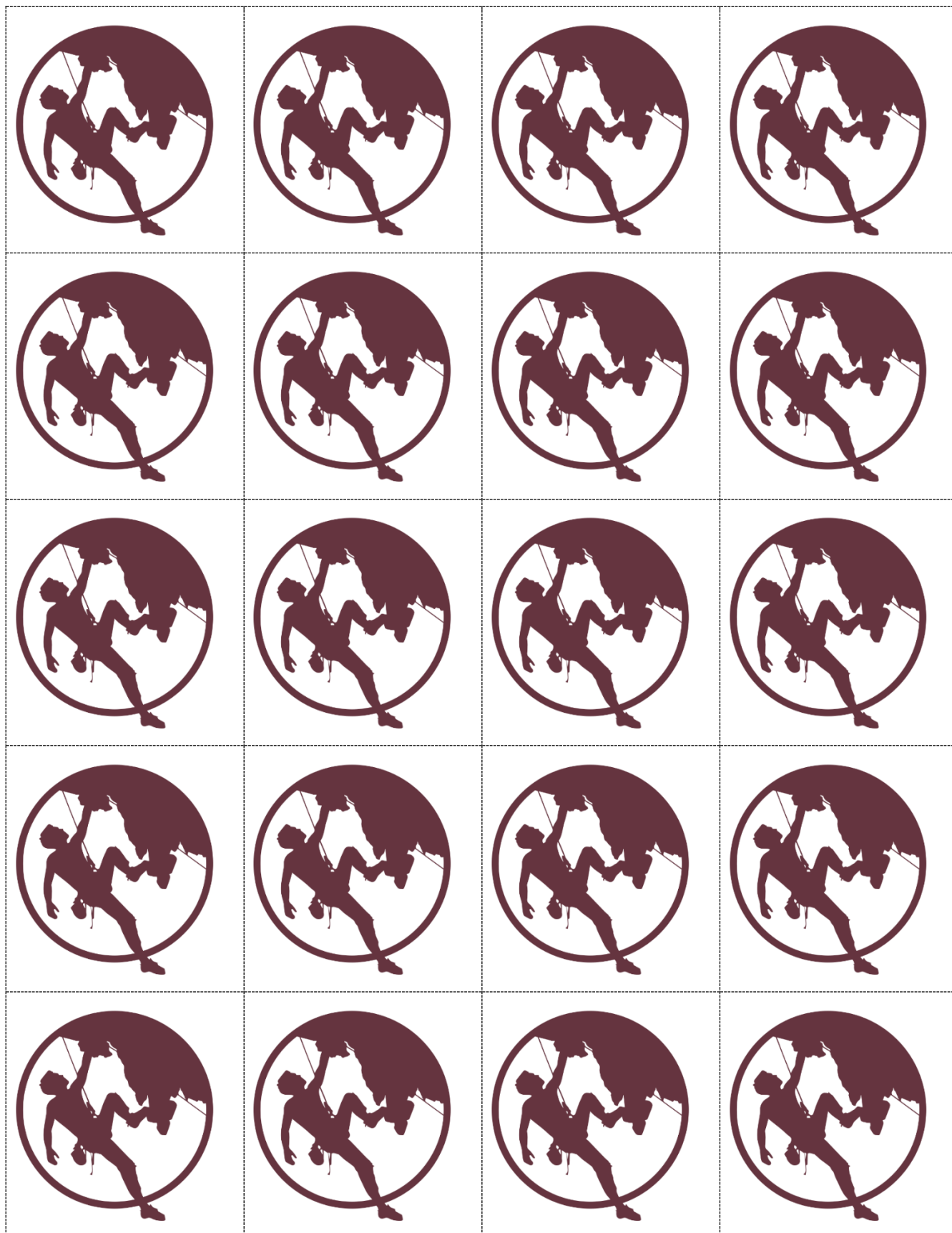
Habitat: _____

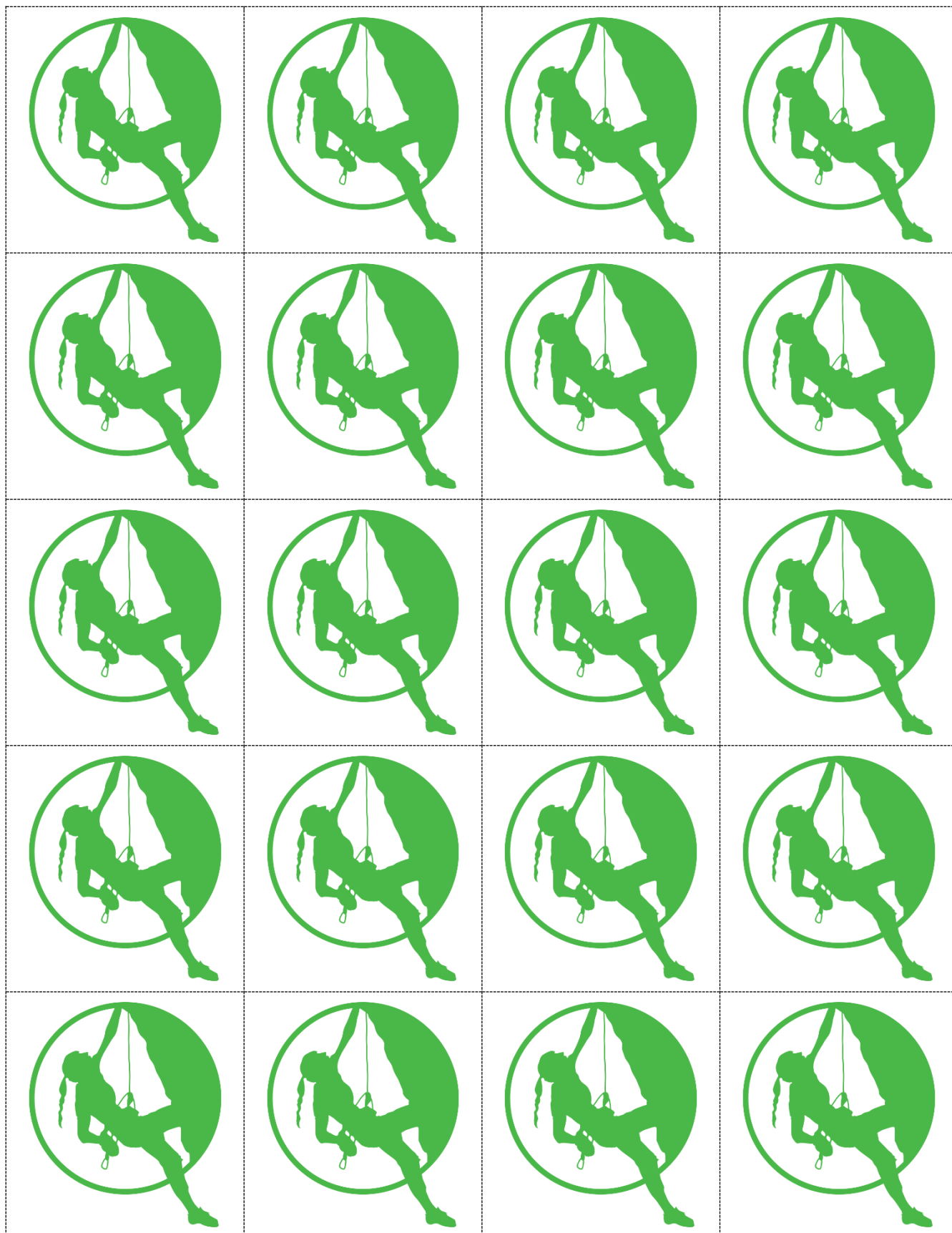
Nabral/a: _____ Datum: _____

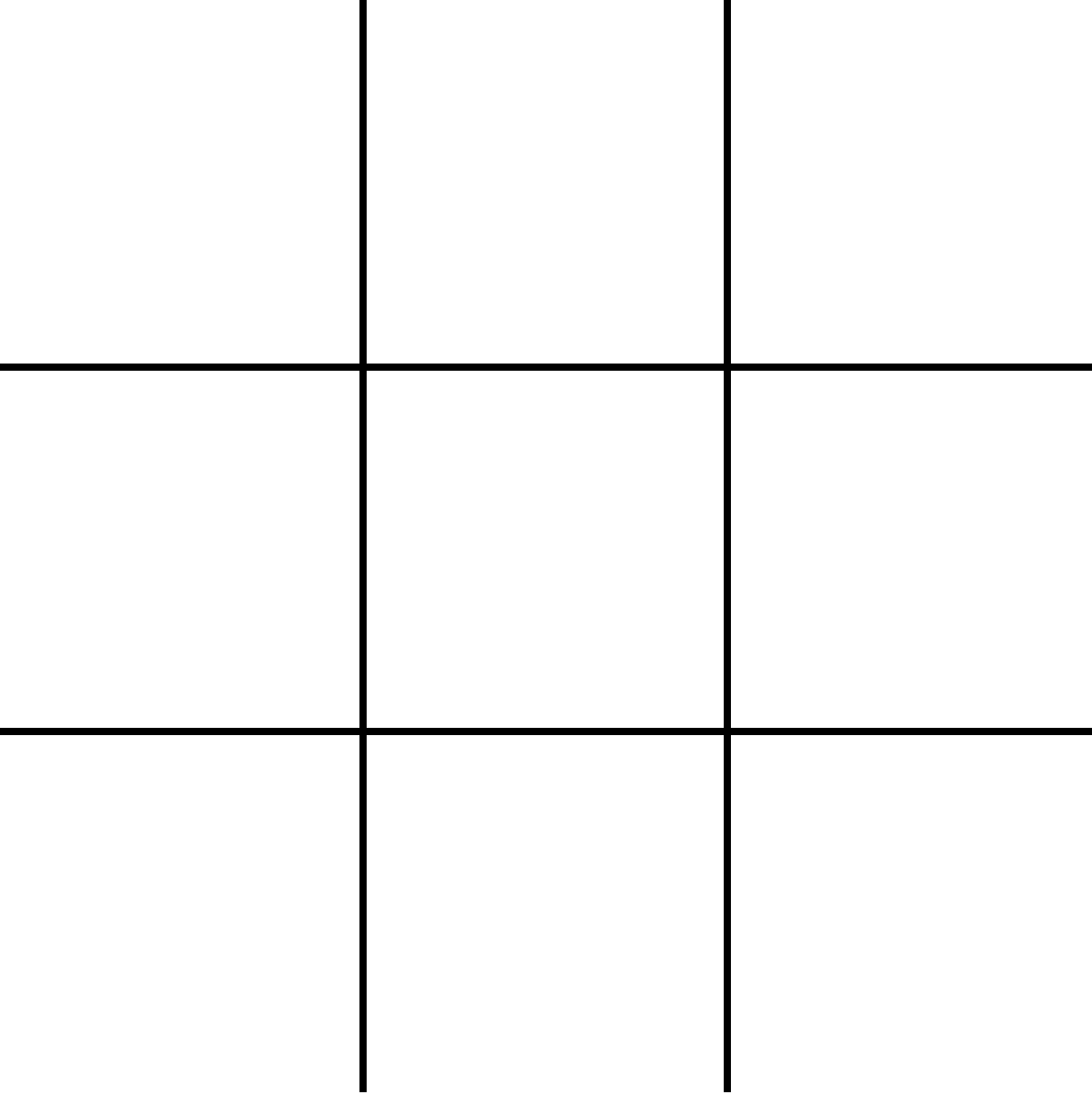
2. „Križec-krogec!“

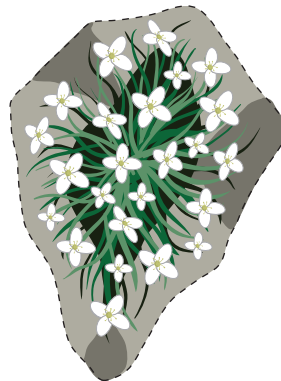
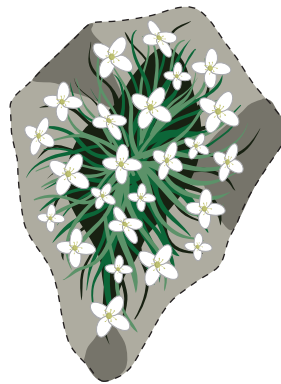
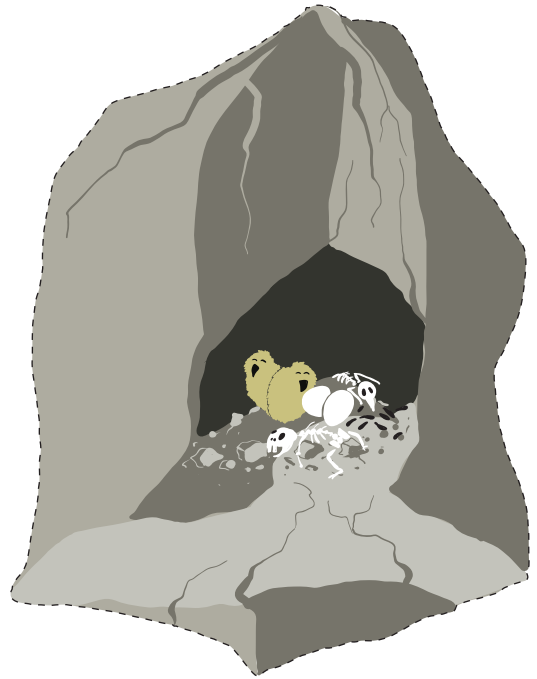

3. „Sestavi me!“

Izrežite dele in sestavite model hazmofitskega habitata s Tommasinijevo popkoreso in gnezdnom sove uharice glede na predlogo.

4. „Poišči sove!“

Vsako sovo natisnite na ločenem listu, nato preklopite čez pikasto črto, prilepite na hrbtni strani in nato razrežite, tako da okoli slike sove ni belega roba. Obesite ga na vrstico ali položite na tla, mizo, polico itd., ko boste izvajali igro iskanja.

velika uharica

(*Bubo bubo*)

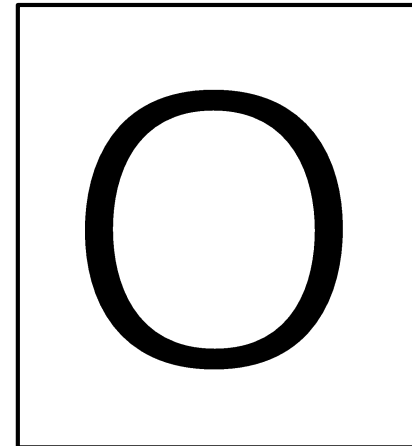
I

Photo: Tim Ellis

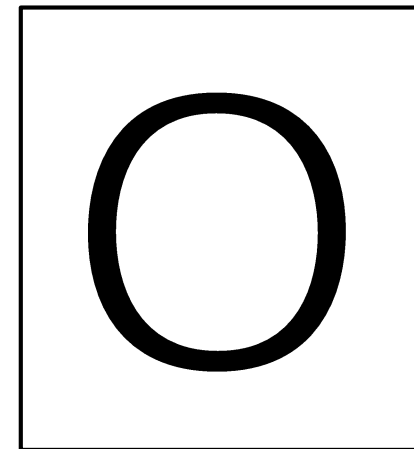
veliki skovik

(*Otus scops*)

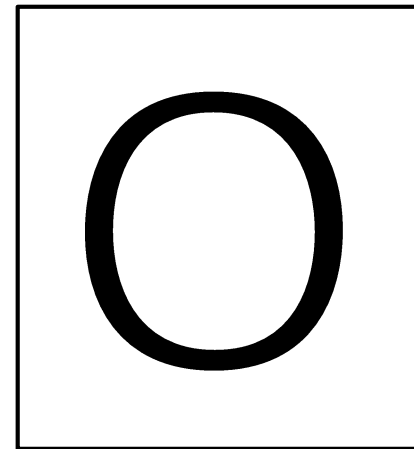
lesna sova
(*Strix aluco*)

mala uharica

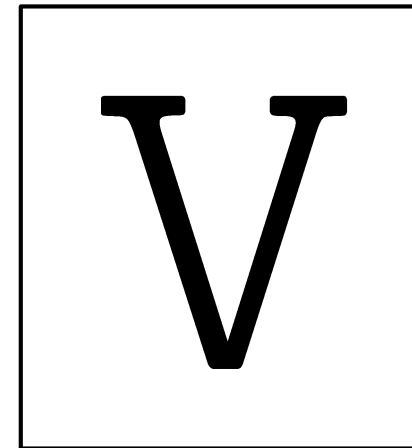
(Asio otus)

koconogi čuk

(*Aegolius funereus*)

kozača
(*Strix uralensis*)

S

mali skovik

(*Glaucidium*
passerinum)

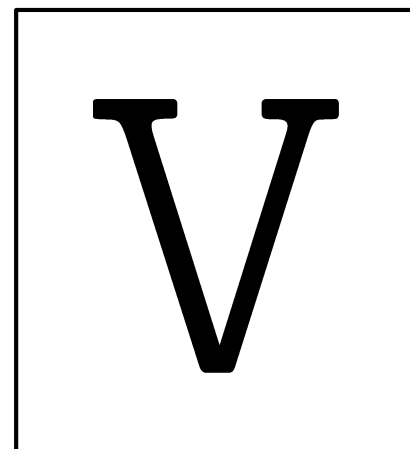
L

Photo: Graham Goodall

močvirska uharica

(*Asio flammeus*)

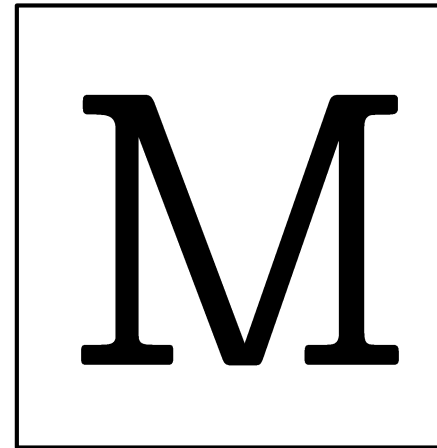

pegasta sova
(*Tyto alba*)

E

čuk
(*Athene noctua*)

Poišči sove! 	Slovo:
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

-----!

Poišči sove! 	Slovo:
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

-----!

BELOGLAVI OREL

beloglavi orel
(*Gyps fulvus*)

1. „Križec-krogec!“

Predloge beloglavog orla, gliserja in zastrupljene ovce.
Predloga za igro križec-krogec.

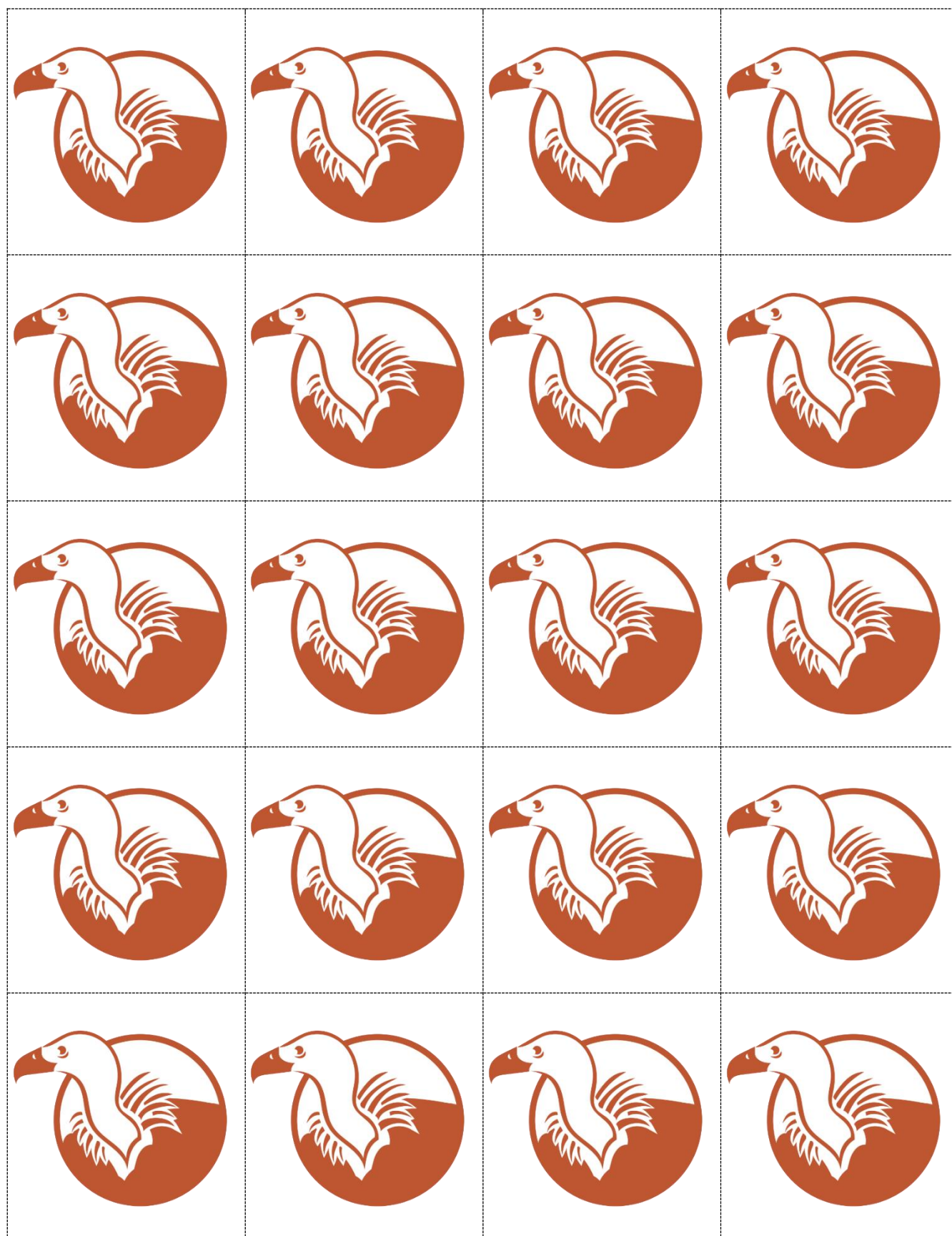
2. Poišči razlike.

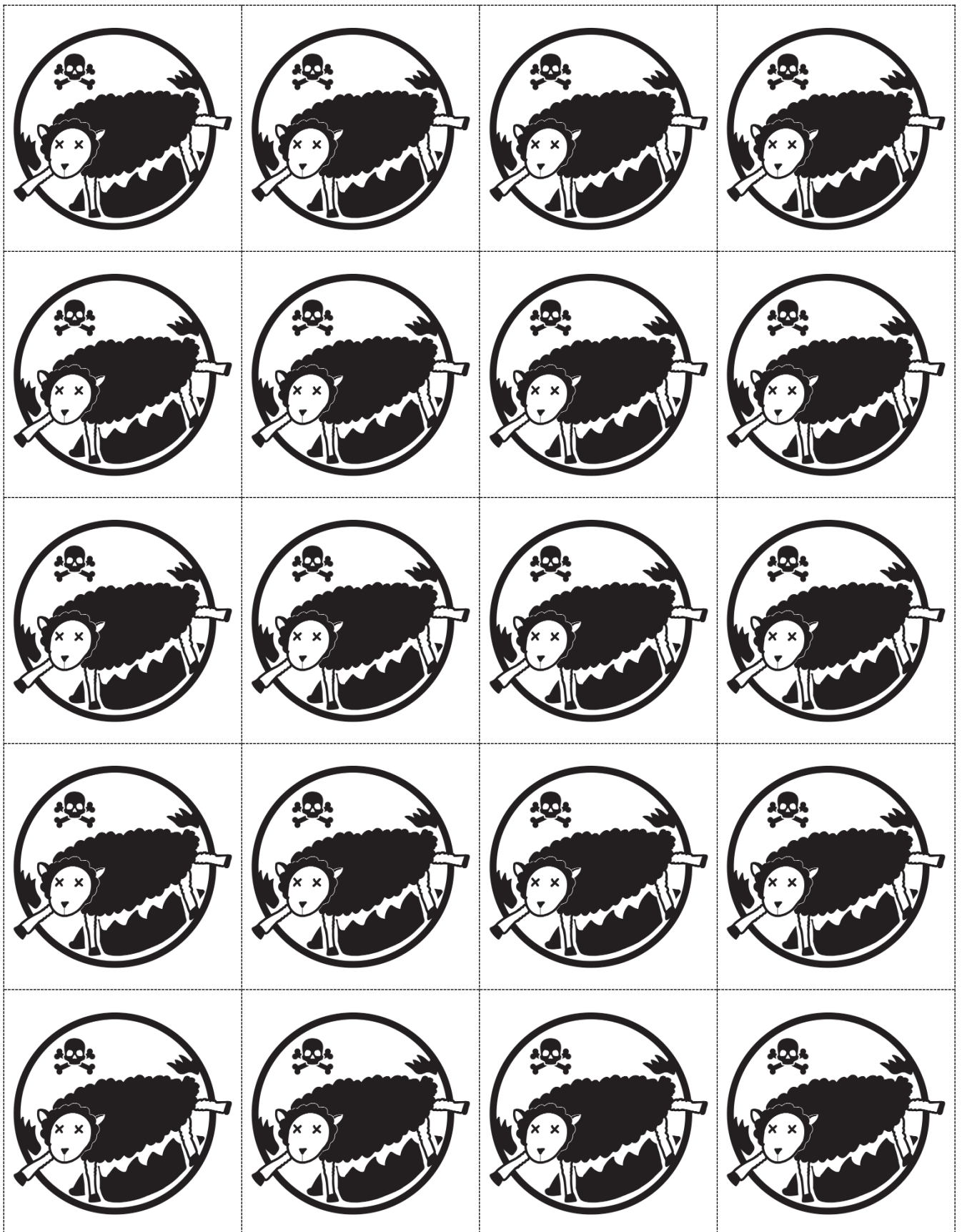
Listek z 16 ovcami za odkrivanje podobnosti/razlik.
Listek z 16 supi za odkrivanje podobnosti/razlik.

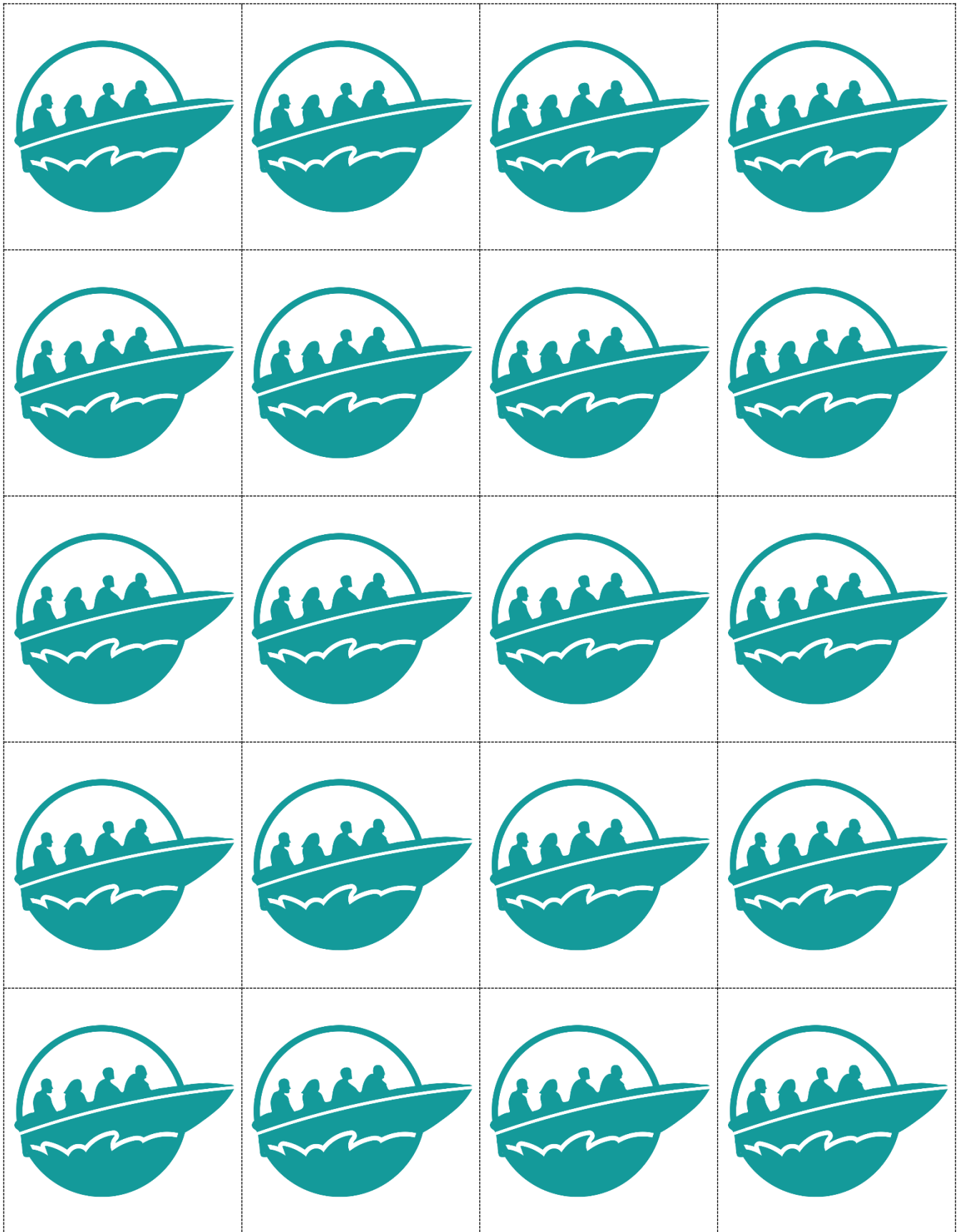
3. „Mmm... glej, glej nekaj lepo diši!“

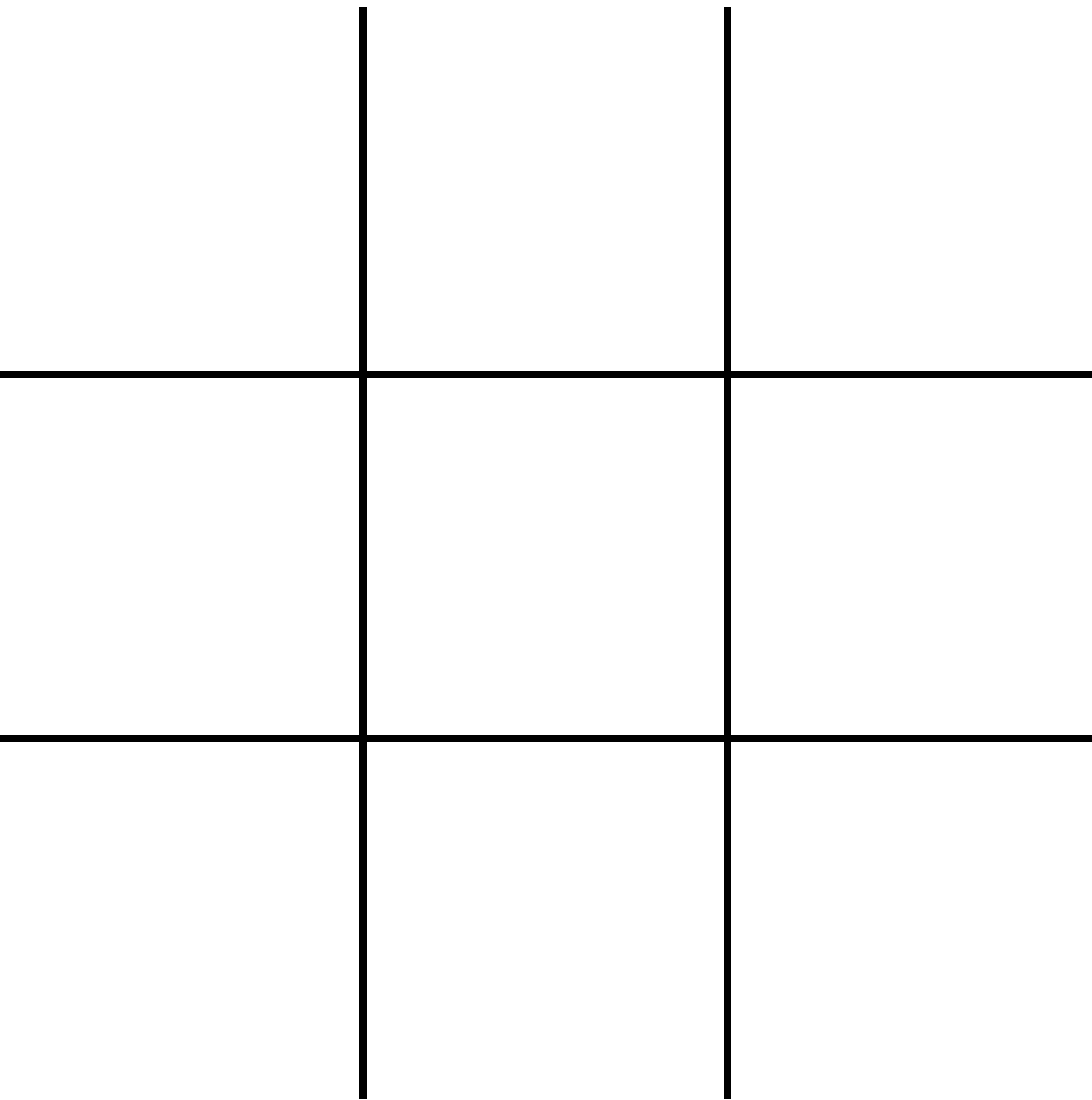
Predloga za dišeče kartice.
Listek za izpolnitev za določanje vonja.

1. „Križec-krogec!“

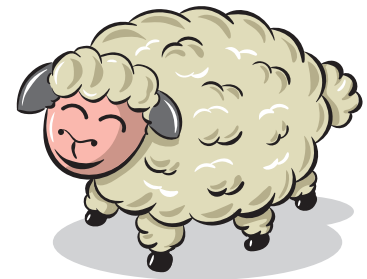
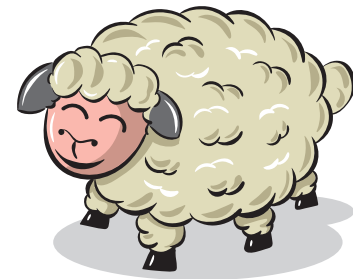
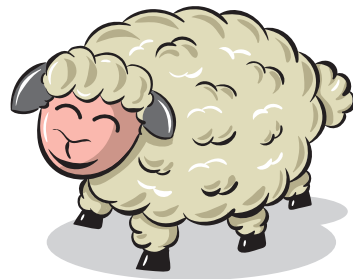
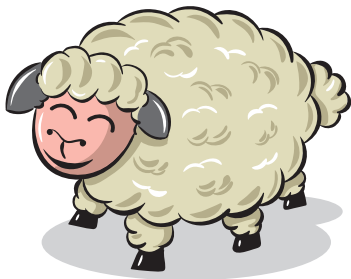
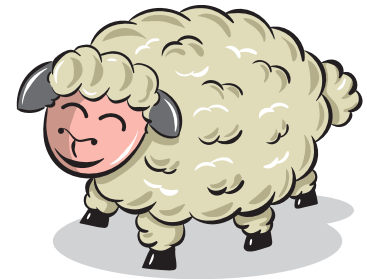
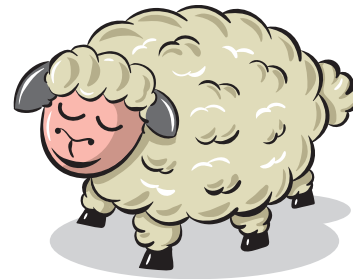
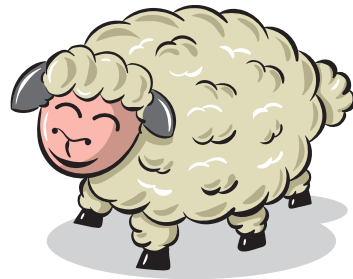
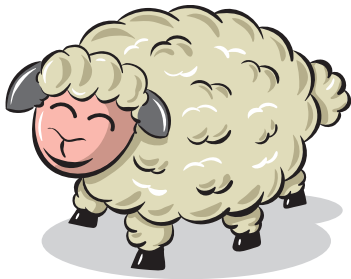
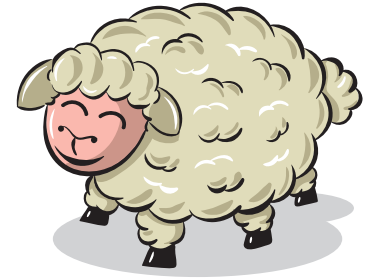
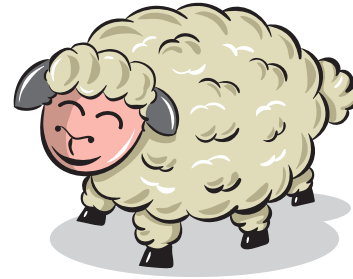
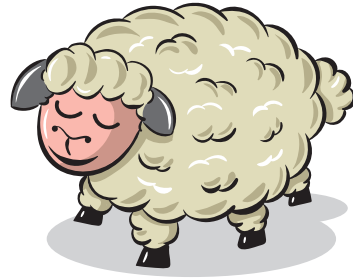
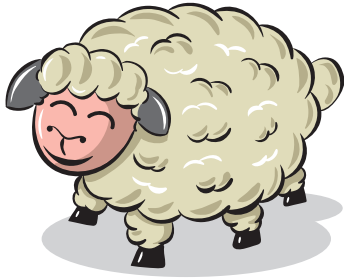
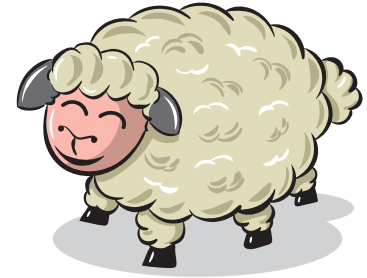
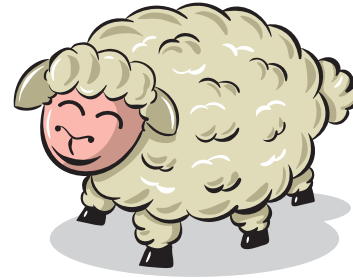
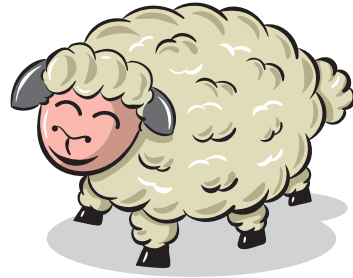
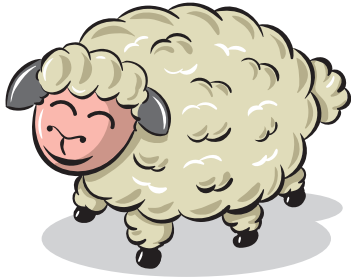

2. „Mmm... glej, glej nekaj lepo diši!“ – poišči podobnosti/razlike.

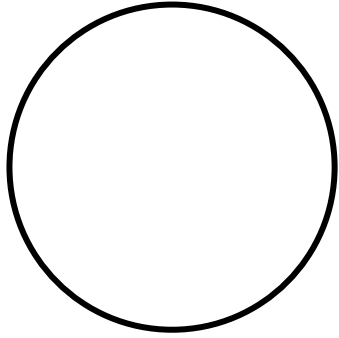
Na priloženih listkih z narisanimi beloglavimi orli in ovci ugotovi, katera dva sta enaka.

Skupaj je narisanih 16 orlov/ovc, od tega je 8 parov enakih orlov/ovc.

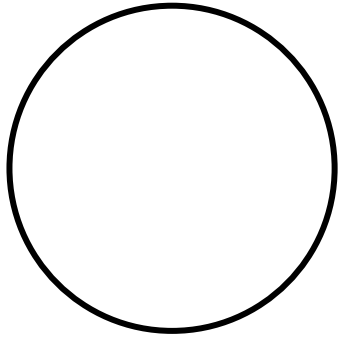

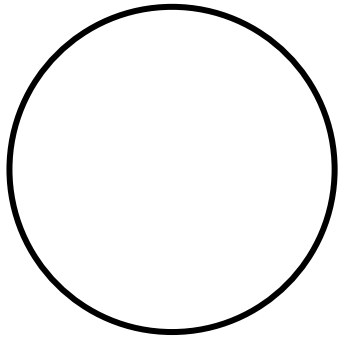
3. „Mmm... glej, glej nekaj lepo diši!“

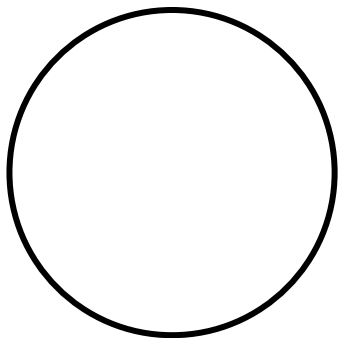
vonj 1

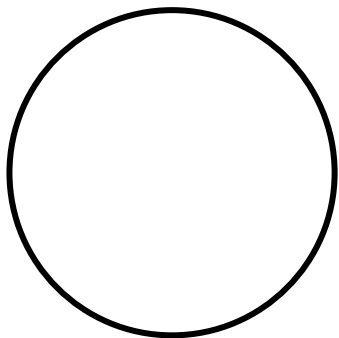
vonj 2

vonj 3

vonj 4

vonj 5

Vpiši kateri sem vonj! ☞

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Vpiši kateri sem vonj! ☞

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Vpiši kateri sem vonj! ☞

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Vpiši kateri sem vonj! ☞

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Delavnica 5. Zakaj je narava ogrožena?

BODI ZAŠČITNIK NARAVE 2 (človeška dejavnost)

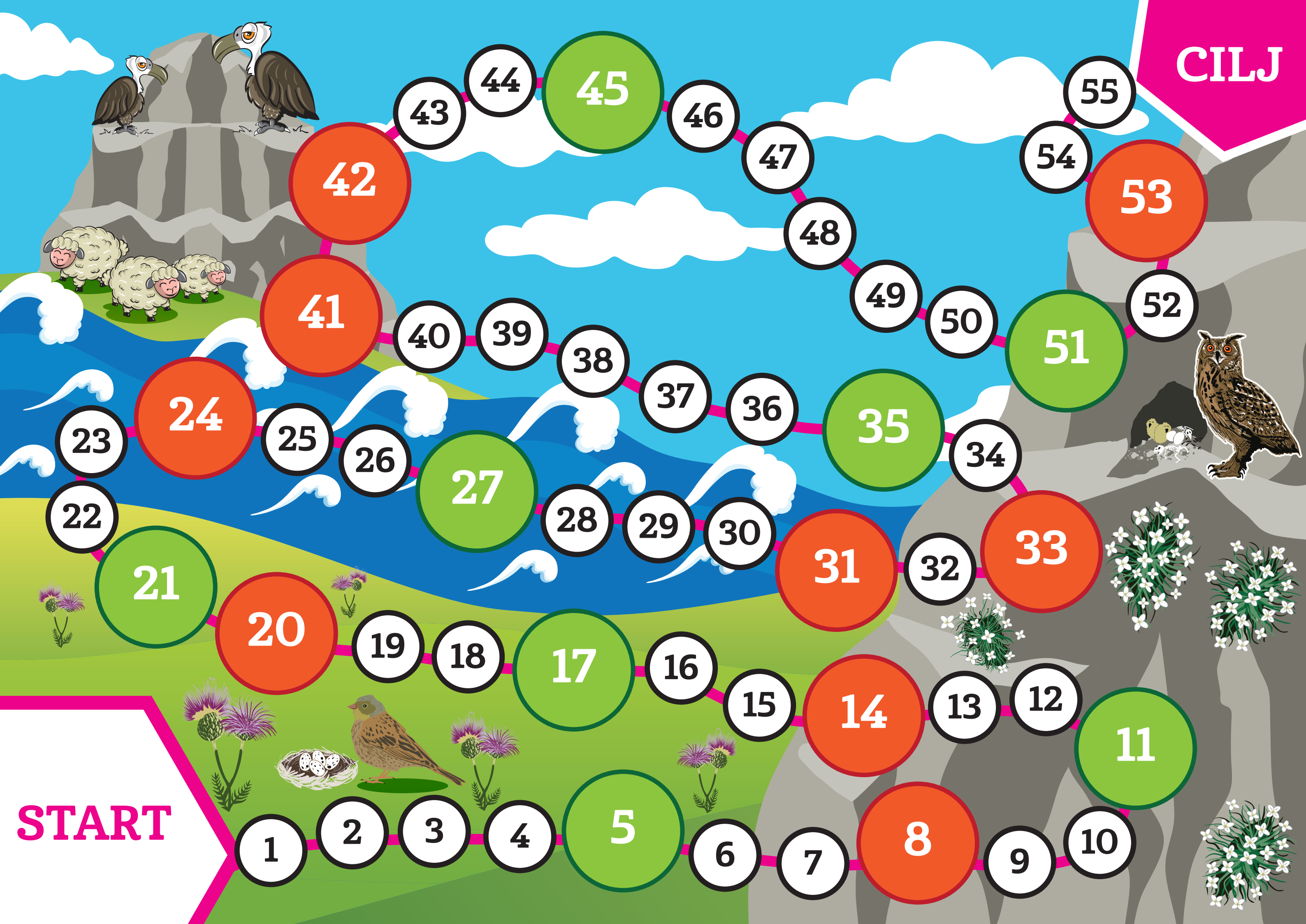
1. „Tudi žuželke potrebujejo hotel!“

Udeleženci obdržijo hotel za žuželke.

2. „Človek, ne pohodi me!“

Udeleženci obdržijo predlogo igre „Človek, ne pohodi me!“

„Človek, ne pohodi me!“

START

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

„Človek, ne pohodi me!“

Pravila igre:

Določite vrstni red metanja kock. Igra se začne z metanjem kocke in premikanjem za to številko. Številka 6 ne vrže dvakrat. Če se pohodi veliko rdeče ali zeleno polje, v pravilniku piše, kaj je treba storiti. Za doseg cilja morate metati točno določeno številko!

Vso srečo in poskrbite, da ne boste stopili na nič! 😊

5	Hej! Kolo je odlična zadeva in super je, da kolesariš izključno po dovoljenih poteh! Rastline in živali, ki tu prebivajo, so ti hvaležne. Pomakni se za 4 polja naprej!
8	Jooooj! Kam pa ti s tem kolesom?! Zunaj poti? Žal si na travniku povozil nekaj raznolistnih mačin! Vrne se za 4 polja nazaj in bodi naslednjič bolj previden!
11	Prišel si plezat, vendar si pod skalo opazil, da je tukaj plezanje prepovedano, saj prebiva vse polno Tommasinijevih popkores! Prijateljem plezalcem si predlagal, da plezate na drugem delu, kjer je plezanje dovoljeno, in vsi so se s tem strinjali. Bravo! Pomakni se za 4 polja naprej!
14	Hej! Kako to plezaš?! Nekaj rastlin Tommasijeve popkorese si izpulil, da ti bo lažje?! Ne, ne, raje malo več vadi in ti popkorese ne bodo v napoto. Za kazen se spusti po steni in pojdi za 5 polj nazaj.
17	Planinarjenje je super! Hvala ti, da paziš na rastlinski in živalski svet med hojo po planinskih poteh. Raznolistna mačina je ostala nedotaknjena, ti pa se pomakni za 2 polji naprej.
20	Jooj, zakaj tečeš sredi livade zunaj poti, če pa lepo piše, da je tu nekaj zaščiteno? V tem času tu gnezdi vrtni strnad in ti si ga prestrašil! Kaj bo z jajci in majhnimi ptički, če se mama kmalu ne vrne? Vrne se nazaj na pot, pomakni se za 4 polja nazaj in naslednjič upoštevaj pravila! Tako bodo lahko rastline, živali in ljudje skupaj živeli v sožitju.
21	Kolesariš po pravilih – po poti, kjer je to dovoljeno! In ker spoštuješ naravo in pravila za obnašanje, lahko vrtni strnad mirno sedi na svojih jajcih. Pohvalno! Pospeši malo in se pomakni za 2 polji naprej!
24	Veš, da beloglavi orel izleže samo enega ptiča letno, in to ne nujno vsako leto? Če se orlom preveč približaš z gliserjem, se lahko mladi ptički ustrašijo, padejo s pečine v morje in se utopijo! Naslednjič izberi bolj ozaveščeno agencijo za opazovanje orlov! Vrne se za 5 polj nazaj.

27	Bravo! Z gliserjem si dovolj blizu, da vidiš orle, a hkrati dovolj daleč, da jih ne vznemiriš. Starši lahko tako v miru sedijo na jajcu in ni nevarnosti, da bi jajca ali mladega ptička pojedel krokar, ker bi ljudje v čolnih prestrašili odrasle orle in bi ti na hitro odleteli iz svojega gnezda. Odlično, da si izbral ozaveščeno agencijo! Pomakni se za 3 polja naprej!
31	Se še nisi naučil? Še vedno puliš Tommasinijeve popkorese? Neozaveščenost se kaznuje. Naslednjič res poskusi biti previdnejši, zdaj se pa vrni za 3 polja nazaj.
33	In videti je, da niti tvoj prijatelj ne zna biti obziren do narave ... Žalostno. Tommasinijeva popkoresa raste na samo petih mestih na svetu, ponekod pa je že celo izumrla. Če bi vsi plezalci izpulili primerke, ki so se ohranili, bi izginila in nihče je nikoli več ne bi videl. Spoštujemo ostala živa bitja na Zemlji. Za kazen se vrni za 5 polj nazaj.
35	Bravo! Si ozaveščen in pazljiv plezalec! Plezaš tam, kjer je plezanje dovoljeno, in ne puliš rastlin, ki jih medtem najdeš. Raje izboljšuješ svojo moč in veščine, zato ti to ni v interesu. Odlično! Pomakni se za 5 polj naprej!
41	Joooooj ... Strinjamo se – orli so veličastne ptice, vredne pozornosti, so pa hkrati tudi divje živali, ki se bojijo ljudi. Ne preganjaj jih in se ne približuj pečinam, kjer gnezdijo, ali prostorom za hranjenje, saj jim lahko tako močno škoduješ. Kako bi se pa ti počutil, če bi orel pokukal v tvojo posteljo ali na krožnik? Za opazovanje in fotografiranje raje uporablaj daljnogled in teleobjektiv ali pa obišči okrevališče v Belem na Cresu, kjer jih boš lahko videl od blizu v kontroliranih pogojih ter jim tako hkrati pomagal. Za zdaj pa se vrni za 5 polj nazaj in si poskusi končno zapomniti ta napotek. Hvala ti.
42	Joj, prestrašil si me! Ja kako to letiš! Občudujem vse, ki se ukvarjate z letenjem s padalom, vendar vas prosim, da to počnete proč od pečin, kjer orli gnezdijo. Na voljo vam je celotno nebo, ki si ga delite z drugimi pticami, zato ta del, kjer so gnezda, vendarle prepustite orlom. Hvala. Vrni se za 6 polj nazaj.
45	Joj, kako čudovito padalo imaš! In kako visoko letiš! In kako daleč od gnezd orlov! Celo oni te radovedno opazujejo z varne razdalje, medtem ko mirno sedijo na svojih jajcih. Pohvalno! Izvoli malce vetra in se pomakni za 4 polja naprej!
51	Planinarjenje, kako čudovito! Kaj pa je to na skali ... nekaj se premika ... sova uharica! Tukaj ima gnezdo! Ko si to opazil, si se utišal in oddaljil od tega mesta. Pohvalno, da se znaš obnašati v naravi in da ti, živali in rastline živite v sožitju. Pomakni se za 1 polje naprej.
53	Eh, ti si drugačnega kova. Zaslišal si sovo in se takoj odpravil pogledat, kje je ... Ti ni padlo na misel, da je njeno oglašanje opozorilo, da se ji ne približuj? Vznemirjanje sove uharice, naše največje sove, na gnezdu ji škoduje. Zaradi tega lahko zapusti gnezdo in vsa jajca, ptički pa lahko poginejo. Za kazen se vrni za 3 polja nazaj! In bodi naslednjič bolj obziren!

Delavnica A: karbonatne kamnine s hzmofitsko vegetacijo

Delavnica B: vzhodna submediteranska suha travišča

Družinske delavnice bodo kombinacija ostalih delavnic z daljšim trajanjem in več aktivnostmi.